

ТУРАН-КАЗАЛЫ

№81
(2356)
Сәрсенбі
22 қазан
2025 жыл
Газет
2003 жылдың
5 қаңтарынан
шығады

Аймақтық
ақпараттық-
танымдық
басылым

ҚЫЗЫЛОРДА ОБЛЫСЫНА ТАРАЙТЫН ГАЗЕТ

ҚАЗАЛЫ ТАҒЫ ДА ҮЗДІКТЕР ҚАТАРЫНДА

Қызылорда қаласындағы Өнер орталығында аймақ басшысы Нұрлыбек Машбекұлының қатысуымен өткен «Алтын күз – 2025» салтанатты шарасында ауыл шаруашылығы өнімдерін өңдеу саласы бойынша жоғары көрсеткіштерге қол жеткізгені үшін Қазалы ауданы «Озат аудан» атанды.

Есепті кезеңде өңделген күріш 126 пайызға, балық өңдеу көлемі 2 есеге артса, өңделген сүттің 95 пайызы ауданның еншісінде.

Салтанатты шарада жыл қорытындысымен өңірлің агроөнеркәсіп кешені саласында үздік жетістіктерге жеткен қазалылық еңбек озаттары да марапатқа ие болды.

Атап айтсақ, «Агро-Өркен» жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің күрішшісі ҰЗАҚБАЕВ ӘЗБЕРГЕН ҰЗАҚБАЙҰЛЫ - Қызылорда облысы әкімінің «Алғыс хатымен» марапатталды. Сонымен қатар,

«Рза-Асыл түлік» жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің бақташысы - ҚАРАБАЛАЕВ ЖЕҢІС ЕРТУҒАНҰЛЫ - Мүйізді ірі қараның әр 100 аналығынан 83 бас төл алып, мал басын 100% аман сақтағаны үшін «ОЗАТ БАҚТАШЫ» номинациясымен марапатталды. «Смарт Агро» шаруашылығының көкөніс

өсірушісі - НҰРҚОЖАЕВ НҰРЛЫБЕК АНАТОЛИЙҰЛЫ - Егілген 3 гектар көкөністің әр гектарынан 411 центнер өнім алып, 123 тоннадан аса көкөніс жинағаны үшін «ОЗАТ КӨКӨНІС ӨСІРУШІ» номинациясымен марапатталды. «Қазалысушар» өндірістік учаскесінің құрылыс-жөндеу бөлімінің

басшысы БАЙЖІГІТОВ РҮСТЕМ ШАЯХМЕТҰЛЫ - Ауыл шаруашылығы дақылдарын суармалы сумен қамтамасыз етуді жоғары деңгейде ұйымдастырғаны үшін «ОЗАТ ГИДРОТЕХНИК» номинациясымен марапатталды. «Береке» шаруа қожалығының комбайншысы САПАЕВ МЕЙРАМБЕК ӘЛІМҰЛЫ - Науқан кезінде 45 000 центнер астық бастырғаны үшін «ОЗАТ КОМБАЙНШЫ» номинациясымен марапатталды.

Қазыналы Қазалы ауданының бұл жетістігі – барша аудан тұрғындарының ортақ қуанышы мен абыройы! Алдағы уақытта да аудан еңбеккерлерінің жұмысына тек сәттілік тілейміз.

Қазалы ауданы - еңбектің, табыс пен дамудың жарқын үлгісіне айналып, өңірдегі өндіріс саласы өркендей берсін!

«Алтын күз-2025» салтанатты шарасында марапатталған жерлестерімізді шын жүректен құттықтаймыз!

ҚЫЗЫЛОРДАДА ҚАЗАЛЫ АУДАНЫНЫҢ АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫ ӨНІМДЕРІНІҢ ЖӘРМЕҢКЕСІ ӨТТІ

Қызылорда қаласындағы Ғани Мұратбаев пен Ахмет Ясауи көшелерінің қиылысында Қазалы ауданының ауыл шаруашылығы өнімдерінің жәрмеңкесі өтті.

Облыс орталығындағы «Алтын күз – 2025» салтанатты шарасы аясын-

да ұйымдастырылған жәрмеңкеге Қазалы ауданынан 60-қа тарта көлікпен барлығы 137 тоннадан астам ауыл шаруашылығы өнімдері шығарылды.

Атап айтқанда, 25 тонна күріш, 85 тонна шама-сында картоп және көкөніс, 6 тонна ет, 14 тонна балық,

6 тонна сүт, сүзбе, құрт, қаймақ өнімдері және «Қазалы конфеті» өнімдері қала тұрғындарына нарық бағасынан 10-15% төмен ұсынылды.

Қазалы ауданының жәрмеңкесіне аймақ басшысы Нұрлыбек Нәлібаев арнайы келіп, аудан шаруаларының ұсынған өнімдерімен танысты. Аудан әкімі Алмасбек Есмаханов аймақ басшысы мен жәрмеңкеге арнайы келген зиялы қауым өкілдеріне, қонақтарға мұндағы барлық өнімдердің тұрғындарға нарықтағыдан төмен бағамен босатылып жатқанын жеткізді.

Ауыл шаруашылығы жәрмеңкесіне жиналған жұрттың қарасы қалың болды. Барлығы да арзандатылған жергілікті өнімге қызығушылық танытты.

Қазалы ауданы әкімінің баспасөз қызметі

● Баспасөз - 2026

2026 ЖЫЛДЫҢ БІРІНШІ ЖАРТЫ ЖЫЛДЫҒЫНА БАСПАСӨЗГЕ ЖАЗЫЛУ ЖҮРІП ЖАТЫР!

Құрметті газет оқырмандары! Аймақтық «Тұран-Қазалы» газетіне 2026 жылдың бірінші жарты жылдығына жазылу жүріп жатырғанын хабарлаймыз.

Аймақтық газет республикадағы ең арзан басылым екенін назарларыңызға саламыз. Газетке жазылу бағасы жеке адамдар үшін 6 айға - 1130 теңге, мекемелер мен кәсіпорындары үшін 6 айға - 2260 теңге.

Жеке тұрғындардың «Тұран-Қазалы» ЖШС-нің бухгалтериясына келіп жазылуына болады.

Аймақта болып жатқан жаңалықтарды білгіңіз келсе, өңірдің тыныс-тіршілігімен танысқыңыз келсе, әр саладағы атқарылып жатқан жағымды істерден хабардар болғыңыз келсе біздің газетке жазылыңыз.

Аймақтық «Тұран-Қазалы» газетінің редакциясы

ХАЛЫҚ ҚАУІПСІЗДІГІ МЕН ТАБИҒАТ ТҰТАСТЫҒЫН САҚТАҒАНДАР ҚҰРМЕТКЕ БӨЛЕНДІ

Қазалыда 19 қазан – Құтқарушылар күні және елімізде қазан айының үшінші жексенбісі аталып өтілетін - Орман шаруашылығы қызметкерлерінің кәсіби мерекесіне орай салтанатты шара өтіп, сала мамандары құрметке бөленді.

Әйтеке би кенттік Мәдениет үйінде өткен салтанатты жиынға аудан әкімі Алмасбек Есмаханов қатысып, азаматтарымыздың қауіпсіздігі мен қоршаған ортамыздың тұтастығын сақтауда аянбай еңбек етіп жүрген қос саланың үздіктерін марапаттады.

- Биыл еліміздің Төтенше жағдайлар қызметінің құрылғанына 30 жыл толып отыр. Бұл сала бүгінде халық қауіпсіздігін қамтамасыз етудің маңызды бөлігіне айналды. Өзгенің өміріне араша түсу үшін өз өмірлерін қауіпке тікетін жандар қандай құрметке болса да лайық. Жыл сайын ауданымызда Президентіміз Қасым-Жомарт Кемелұлының тапсырмасы негізінде, аймақ басшысы Нұрлыбек Нәлібаевтың қолдауымен төтенше жағдайлар саласының материалдық-техникалық тұрғыдан нығайтуға айырықша көңіл бөлініп келеді. Биыл ауылдық елді мекендерде ерікті өрт сөндіру жүйесін

нығайту мақсатындағы «Ауыл құтқарушысы» бағдарламасы аясында ауданға қарасты «Ақсуат» елді мекенінен өрт сөндіру бекеті ашылуда.

Жуық арада өрт сөндіру бекеті ауыл халқына пайдалануға беріліп, жаңа, заман талабына сай 1 дана өрт сөндіру техникасы табысталмақ.

Мұнан бөлек, соңғы 2 жылда ауданға қарасты «Қызылқұм», «Майдакөл» және «Аранды» ауылдық округтеріне өрт сөндіруші 3 техника табысталса, аудан орталығындағы өрт сөндіру мекемесінің 3 техникасы жаңартылды.

Қ ұ т қ а р у ш ы л а р азаматтарымыздың қауіпсіздігін қамтамасыз етсе, қоршаған ортамыздың тұтастығын сақтап,

орман және жануарлар дүниесін қорғауға, молайтуға өз үлесін қосып жүрген жандар ол – Орманшылар. Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев өзінің Жолдауында еліміздегі экология мәселесі басты назарда болу қажеттігін атап өтті.

Президенттің тапсырмасына орай экологиялық ахуалды жақсартуға бағыттылған жұмыстарды жоғары деңгейде атқару үшін қазалылық орманшыларға қолдау көрсетіліп келеді.

Соңғы 2 жылда Қазалы аудандық орман және жануарлар дүниесін қорғау мекемесіне вахталық автобус пен борттық автокөлік және 15 мотоцикл берілген болатын. Ал, биыл мекемеге өрт сөндіру техникасы

табысталды.

Орманшыларға көрсетілген қолдаудың арқасында орманшыларымыз орманды молықтыру, орман және жануарлар дүниесін күзету және қорғау, орман өрттерінің алдын алу бойынша ауқымды жұмыстар атқарып келеді. Баршаңызды қос бірдей кәсіби мерекелеріңізбен тағы да құттықтай отырып, дендеріңізге саулық, отбасыларыңызға амандық, еңбектеріңізге табыс тілеймін, - деді Алмасбек Әбілқасымұлы.

Салтанатты шарада қос салада жемісті еңбек етіп жүрген сала үздіктері мен сала ардагерлері ҚР Төтенше жағдайлар Министрлігінің «Төтенше жағдайлар Министрлігіне 30 жыл» мерекелік медалімен, арнаулы атақтармен, «Қазақстан орман қорғаудағы мінсіз қызметі үшін» I дәрежелі төсбелгісімен, облыс және облыс әкімі орынбасарының, аудан әкімінің, облыстық Төтенше жағдайлар мен табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы басшысының «Алғыс хаттарымен» марапатталды.

Салтанатты шара соңында аудан өнерпаздары әннен шашу шашып, мереке иелеріне көтеріңкі көңіл-күй сыйлады.

ҚАЗАЛЫДА «ҚАЛҚАН – 2025» АРНАЙЫ-ТАКТИКАЛЫҚ ОҚУ-ЖАТТЫҒУЫНЫҢ ҚОРТЫНДЫ ШАРАСЫ ӨТТІ

Қазан айының 12-21 аралығында Қазалы ауданының аумақтық әскери міндеттілерімен «Қалқан – 2025» арнайы-тактикалық оқу-жаттығуы өткізілген болатын. Оқу-жаттығуға ауданымыздың әскери міндеттілерінен 91 қазалылық азамат 10 күн бойы казармалық режимде теориялық білімдерін бекітіп, оқу полигонында атыс дайындығынан практикалық сабақтарға қатысты.

Аудан әкімі Алмасбек Есмахановтың

қатысуымен Басықара аулындағы Ә.Тыныбаев атындағы Қазалы ауданының су торабында оқу-жаттығудың негізгі шарасы өтті. Шарада ауданның аумақтық қорғаныс батальонының ротасы су торабын жарылғыш зат қойып, оны жоюға келген содырлармен қақтығысты. Нәтижесінде әскери операция сәтті аяқталып, рота нысанды сақтап қалды.

Әскери шарада аудан басшысы 10 күнге созылған оқу-жаттығу кезінде ауданның

аумақтық қорғаныс батальонына әдістемелік көмек көрсеткен азаматтарға және әскери міндеттерін адал атқарып, әскери тәртіп пен жауынгерлік даярлықта жоғары нәтиже көрсеткен сарбаздарға алғысын жеткізді.

- Әлемдегі қазіргі геосаяси жағдайды ескеріп, әскери жиындардан өту әрбір қазақстандық үшін қажет және елдің қорғаныс қабілетін нығайтуға қатысуы тиіс. Оқу-жаттығудың негізгі мақсаты – елдегі қауіп-

қатерлерге дайындықты тексеру. Шынығу, дайындалу, тәжірибе алу. Мұндай әскери жиындар – жай ғана әскери дайындық емес, әскери міндеттілер арасында бірлікті, үйлесімділікті және жауапкершілікті нығайтудың құралы десек болады. Әрбір қатысушы ұлттық қауіпсіздік жүйесіндегі өз рөлінің маңызын түсінеді. Мұндай шаралар азаматтардың кез келген қатер жағдайында әрекет етуге дайын болуының кепілі болары анық. Оқу жаттығу кезеңінде Қазалы ауданының аумақтық қорғаныс батальоны соғыс жағдайы кезеңінде аудан тұрғындарын, аумақтық қорғаныс объектілері мен оның аумағын қарсыластың әрекеттерінен қорғау мақсатында үлкен практикалық және теориялық тәжірибе жинады деп санаймын, - деді Алмасбек Әбілқасымұлы.

Әскери жиынның қортындысымен оқу

жаттығу кезеңінде сарбаздарға әдістемелік көмек көрсеткен азаматтар мен сарбаздар аудан әкімінің және облыс әкімінің бірінші орынбасарының, Қызылорда облысының жұмылдыру дайындығы, аумақтық және азаматтық қорғаныс басқармасының «Алғыс хаттарымен» марапатталды. Сонымен қатар, оқу-жаттығуға қатысқан сарбаздарға арнайы кезекті әскер шендер табысталды.

Жиында Қызылорда облысы әкімінің әскери қауіпсіздік және қорғаныс мәселелері жөніндегі көмекшісі Нұрболат Сейітов пен №99215 әскери бөлімінің командирі Шайзатхан Абжапбаров алдағы уақытта да аудан аумағында мұндай жиындар жалғасын табатындығын айтып, оқу – жаттығуы кезінде белсенділік танытқан азаматтарға алғыстарын жеткізді.

Қазалы ауданы әкімінің баспасөз қызмті

«КӨЛАРЫҚ» – КӨРКЕЙГЕН КӨРІКТІ АУЫЛ

Қазалы ауданының ауылдары бүгінде жаңа серпінмен дамып, елдің әлеуметтік-экономикалық өміріне айтарлықтай үлес қосып келеді. Солардың бірі – еңбекқор халқы бар, табиғаты мен тарихы бай «Көларық» ауылдық округі.

Ауылдың бүгінгі тыныс-тіршілігі, жетістіктері мен алдағы жоспарлары жайында біз «Көларық» ауылдық округінің әкімі Өмірзақов Серік Дәкенұлына бірнеше сауал қойған едік.

– Серік Дәкенұлы, алдымен ауылдық округтің тарихы мен жалпы жағдайы туралы айтып өтсеңіз?

– «Көларық» ауылдық округінің тарихы тереңде. 1937 жылдары корей ағайындарының көшіп келуіне байланысты Томан мен Жалайыр жерлері қосылып, аулымыз «Көларық» деп аталған. 1994 жылы округ болып құрылған.

Аудан орталығынан 25 шақырым қашықтықта орналасқан округ құрамына Ақтан батыр елді мекені кіреді. Жалпы жер көлемі 12861 гектар, оның ішінде 3783 гектар егістік, 3722 гектар жайылымдық жер.

Халық саны – 1500 адам, оның ішінде 732 адам экономикалық белсенді тұрғындар санатында. Жұмыспен қамтылғаны – 720 адам, жұмыссыздар – 17 адам.

Округ тұрғындарының негізгі кәсібі – ауыл шаруашылығы мен мал шаруашылығы.

– Әлеуметтік салада қандай жұмыстар атқарылып келеді?

– Біздің округте әлеуметтік нысандардың жұмысы тұрақты жолға қойылған.

Ақтан батыр ауылындағы №190 орта мектепте 298 оқушы білім алады. Мектепте 58 мұғалім еңбек етеді, оның ішінде жоғары санатты, тәжірибелі ұстаздар аз емес. 2025 жылы 11 сыныпты бітірген 16 түлектің 14-і ҰБТ-ға қатысып, орташа балл көрсеткіші 87,5 болды. Бұл – ұстаздар еңбегінің нәтижесі.

Мектеп жанындағы «Мерей» шағын орталығында 3-6 жас аралығындағы балалар толық қамтылған, қамту пайызы – 100%.

Мәдениет саласында 200 орындық ауылдық клуб, кітапхана және амбулатория тұрғындарға тұрақты қызмет көрсетіп келеді. Кітап қоры 19695 дана, оқырмандар саны 355 адам.

Ақтан батыр дәрігерлік амбулаториясы 2010 жылы салынған. Бүгінде қажетті медициналық құралдармен қамтамасыз етілген.

– Ауылдың қоғамдық өмірінде белсенділік танытып жүрген азаматтар туралы айтып өтсеңіз?

– Иә, «Көларық» ауылдық округі ел үшін еңбек етіп жүрген азаматтарға бай өңір. Мысалы, учаскелік полиция инспекторы Ниеталиев Руслан Қонысбайұлы ауыл тұрғындарының қауіпсіздігін қамтамасыз ету жолында адал қызмет атқарып келеді. Ал №190 орта мектептің директоры білім беру саласында тың серпін қалыптастырып, мектептің оқу сапасын арттыру бағытында нәтижелі жұмыстар жүргізуде.

Ауылдық қоғамдастық кеңесінің төрағасы Оңдабай Шорабайұлы ел мүддесіне сай бастамаларды көтеріп, ауылдың әлеуметтік мәселелерін шешуде үлкен белсенділік танытып келеді.

«Мерей» шағын

өткізіледі.

Сондай-ақ, ауылдағы қоғамдық ұйымдардың жұмысын үйлестіріп отырған Ұлмекен Қожақызы әйелдер кеңесінің төрайымы ретінде ел ішіндегі ынтымақ пен отбасылық қ ұ н д ы л ы қ т а р д ы

дәріптеуде белсенді. Ал ардагерлер кеңесінің төрағасы Татыран Әділ ақсақал жастарға өнеге болып, ауыл өміріндегі көптеген мәселелердің шешіміне ақыл-кеңес беріп келеді.

– Ауыл шаруашылығы мен кәсіпкерлікте қандай істер бар?

– Ауыл шаруашылығы – біздің экономиканың негізгі тірегі. Қазіргі таңда округ бойынша 3260 бас ірі қара, 6186 бас қой мен ешкі, 2741 жылқы, 231 түйе бар. Жергілікті шаруалар өнімдерін аудан және об-

асырылуда. Сонымен қатар, 2 тұрғын 3,1 млн теңге көлемінде стартап грант иегері атанып, өз кәсіптерін бастап кетті.

– Инфрақұрылым және абаттандыру бағытында қандай жұмыстар атқарылды?

– Ауылшілік жолдарды жөндеу, жарықтандыру және сумен қамту бағытында бірқатар шаралар жүзеге асырылды.

Қазіргі таңда «Көларық» ауылдық округінде ұзындығы 10,32 шақырым болатын 14 көше бар. Оның ішінде 9 көше жарықтандырылған (4,5 км), қалған 5 көшені жарықтандыру жұмыстары кезең-кезеңімен жүргізіледі.

Су жүйесі толық сервистік желіге қосылған, ұзындығы – 9,3 км.

Ауылды көркейту және көгалдандыру

көше жарығын күтіп ұстауға, мәдениет пен санитариялық тазалыққа бағытталған.

Атап айтқанда, көшелерді жарықтандыруға – 4,1 млн теңге, көгалдандыруға – 5,3 млн теңге, мәдени-демалыс шараларына – 32,9 млн теңге, санитарияға – 662 мың теңге, жолдарға қызмет көрсетуге – 1,29 млн теңге бөлінді.

– Алдағы жоспарлар мен өзекті мәселелер туралы не айтар едіңіз?

– Қазіргі таңда бірқатар маңызды жобалар жоспарланып отыр. Ақтан батыр аулына балабақша салу мәселесі күн тәртібінде. Қазіргі кезде жер телімі анықталып, жаңа инвестор іздестірілуде. Солтүстік беткейдегі көпірді жөндеу бойынша сот шешімімен нысан аудандық қаржы бөліміне өткізілді, енді жобасметалық құжаттары әзірленуде. Электр желілерін жаңғырту жобасы әзірленіп, облыстық бюджетке ұсынылды.

Жалпы құны 328,7 млн теңге болатын бұл жоба аясында 15,4 км желі мен 4 трансформатор жаңартылады. Сондай-ақ, спорт кешенін салу мәселесі де өзекті. Жоба-сметалық құжаттарын әзірлеуге ұсыныс беріліп, облыстық комиссия қарауына жолданды. Сонымен қатар, Абай Құнанбаев көшесіне асфальт төсеу жобасы (ұзындығы 600 м, құны 1,6 млн теңге) іске қосылмақ.

– Қортындылай келе, ауыл тұрғындарына айтарыңыз бар ма?

– Ең бастысы – ауыл тұрғындарының бірлігі мен еңбегі. «Көларық» халқы еңбекқор, ұйымшыл. Барлық жетістік – осы ынтымақтың арқасы. Алдағы уақытта да ауылдың дамуы үшін бар күш-жігерімізді саламыз. Мемлекет қолдауымен және ауыл тұрғындарының белсенділігімен «Көларық» округінің келбеті одан әрі көркейе түсетініне сенемін.

– Әңгімеңізге рахмет, Серік Дәкенұлы! Жұмыстарыңызға табыс тілейміз!

**Әңгімелескен
Ұлпан
ЖӘДІГЕРҚЫЗЫ,
«Тұран-Қазалы»**

орталығының әдіскері Мөлдір Калиева жас бүлдіршіндердің сапалы тәрбие мен білім алуына ерекше үлес қосып жүрген білікті педагог.

Мәдениет саласында Әбуов Ақниет Жұбаназарұлы жетекшілік ететін Ақтан батыр ауылдық клубы ауыл тұрғындарының рухани өмірінде маңызды орын алады. Оның ұйымдастыруымен түрлі мәдени кештер мен мерекелік шаралар жиі

лыс нарығына шығарып, ауыл экономикасына серпін беріп отыр. Кәсіпкерлік бағытында 77 шағын және орта бизнес субъектісі тіркелген. Оның ішінде 6 ЖШС, 17 шаруа қожалығы, сондай-ақ қызмет көрсету, құрылыс және сауда саласында 54 кәсіпкер бар.

2025 жылы «Ауыл аманаты» бағдарламасы бойынша 11,5 млн теңгелік 2 жоба қаржыландырылып, іске

жұмыстары да назардан тыс қалған жоқ. 2025 жылдың алғашқы жартысында абаттандыру және тазалық жұмыстары жүргізілді.

– 2025 жылы бюджет қаражаты қалай бөлінді?

– 2025 жылы ауылдық округтің бюджеті 106,1 млн теңгені құрайды. Бұл қаржының басым бөлігі әкімшілік аппараттың қызметін қамтамасыз етуге, ауылды абаттандыруға,

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ КОНСТИТУЦИЯСЫНА – 30 ЖЫЛ

2025 жылы Қазакстан Республикасының Конституциясына 30 жыл толып отыр. Бұл – еліміздің мемлекеттік тарихындағы аса маңызды белес. 1995 жылғы 30 тамызда бүкілхалықтық референдум арқылы қабылданған Конституция тәуелсіз Қазақстанның құқықтық іргетасын қалады.

Конституция – мемлекеттің ең басты заңы. Ол елдің саяси, экономикалық және әлеуметтік құрылымын айқындайды, азаматтардың құқықтары мен

бостандықтарын қорғайды. 1995 жылғы Конституция Қазақстанның демократиялық, заңды, құқықтық және әлеуметтік мемлекет ретіндегі дамуының негізін қалады.

Бұл құжат еліміздің тәуелсіздігін нығайтып, билік тармақтарының – заң шығарушы, атқарушы және сот жүйесінің өзара теңгерімді қызмет етуін қамтамасыз етті. Сонымен қатар, азаматтардың құқықтары мен еркіндігіне кепілдік беріп, халық егемендігінің нақты

көрінісін көрсетті.

Соңғы отыз жыл ішінде Қазақстан қоғамы үлкен өзгерістер мен жаңғыру жолынан өтті. Конституция осы өзгерістердің бәрінде еліміздің бірлігін, тұрақтылығын сақтауға қызмет етті.

2022 жылғы конституциялық реформалар да еліміздің саяси жүйесін жаңғыртып, «Әділетті Қазақстан» құру жолындағы маңызды қадам болды.

Конституция күні – бұл тек мереке емес, сонымен бірге әр азаматтың елдегі жауапкершілігін

сезінетін күн. Әрбір қазақстандық өз құқықтары мен міндеттерін біліп, заңды құрметтеу арқылы мемлекетіміздің дамуына үлес қоса алады.

Қазакстан Республикасының Конституциясына 30 жыл – бұл тарихи оқиға ғана емес, еліміздің тәуелсіздік дәуіріндегі жетістіктерінің айғағы. Конституция – біздің бірлігіміздің, тұрақтылығымыздың және болашаққа деген сеніміміздің символы.

Серік МҰРАТБАЙҰЛЫ,
Қазалы аудандық сотының судьясы

ТҰМАУ-АЛДЫН АЛУҒА БОЛАТЫН ЖҰҚПАЛЫ АУРУ

Күз және қыс мезгілдерінде тұмау ауруының кең таралатыны белгілі. Тұмау – ауа арқылы жұғатын, вирустар тудыратын жедел жұқпалы ауру. Ол тыныс жолдарын зақымдап, адам ағзасының жалпы жағдайын әлсіретеді.

Тұмау аурудың белгілерін айта кетсек, тұмау әдетте дене қызуының көтерілуімен, бас ауруымен, бұлшық еттің сырқырауымен, мұрынның бітелуімен және тамақтың жыбырлауымен басталады. Кей жағдайларда жөтел, әлсіздік, тәбеттің төмендеуі байқалады. Тұмау қарапайым суық тиюден ауыр өтеді және асқыну қаупі жоғары.

Жұғу жолдары: тұмау вирусы науқас адам жөтелгенде, түшкіргенде немесе сөйлескенде ауаға бөлініп, айналасындағыларға жұғады. Сондай-ақ вирус адам қолымен, тұрмыстық заттар арқылы таралуы мүмкін.

Алдын алу шаралары:

! Адам көп жиналатын жерлерге барудан бас тарту;
! Қолды жиі сабындап жуу;
! Дұрыс тамақтанып, дәруменге бай тағамдар жеу;
! Үй мен жұмыс орнын желдетіп, тазалықты сақтау;
! Вирусқа қарсы екпе (вакцина) алу.

Емдеу тәсілі: тұмау белгілері байқалған жағдайда өз бетінше емделмей, міндетті түрде дәрігерге қаралу қажет. Мол сұйықтық ішу, тыныштық сақтау және дәрігер ұсынған вирусқа қарсы дәрілерді қабылдау аурудың жеңіл өтуіне көмектеседі.

Сондай-ақ, есте сақтап жүрейік, тұмау – жеңіл ауру болып көрінгенімен, елеуге болмайтын қауіпті індет. Әр адам жеке басының гигиенасын сақтап, өз денсаулығына аса жауапкершілікпен қарау, індеттің таралуын азайтуға бірден бір себебі болады.

Майра РШЫМБЕТОВА,
Қазалы аудандық санитариялық-эпидемиологиялық бақылау басқармасының басшысы

ТАТУЛАСУ РӘСІМДЕРІ

Қазіргі таңда Қазақстан Республикасының сот жүйесінде дауларды шешудің баламалы жолдарына ерекше көңіл бөлінуде. Солардың бірі — татуласу рәсімдері, яғни тараптардың өзара келісімге келуі арқылы дауды бейбіт жолмен реттеу тетігі. Бұл тәсіл қоғамдағы құқықтық мәдениетті арттырып, азаматтардың сотқа дейін және сот барысында өзара түсіністікке келуіне мүмкіндік береді.

Татуласу рәсімдерінің басты мақсаты — тараптар арасындағы дауды әділ әрі тиімді шешу, уақыт пен қаржыны үнемдеу, сондай-ақ сот жүйесіне түсетін жүктемені азайту. Мұндай рәсімдер азаматтық, отбасылық, еңбек және өзге де даулар бойынша жиі қолданылады.

Татуласу — тек келісімге келу емес, ол тараптардың өзара құрмет пен түсіністікке негізделген шешімге келу процесі. Бұл қоғамдағы бейбітшілік пен келісім мәдениетін нығайтады.

Қазақстан заңнамасына сәйкес, сот саласында қолданылатын негізгі татуласу рәсімдері мыналар:

1. Медиация – кәсіби медиатордың қатысуымен жүргізілетін бейтарап келісім процесі.

2. Партиципативтік рәсім – тараптардың адвокаттарының қатысуымен келісімге келу әдісі.

3. Татуласу келісімі – сот талқылауы барысында немесе оған дейін тараптардың өзара келісімге келіп, оны соттың бекітуі.

Бұл рәсімдердің барлығы да

Қазақстан Республикасының Азаматтық іс жүргізу кодексында және «Медиация туралы» заңында қарастырылған.

Медиацияның басты артықшылығы — оның еріктілік және құпиялылық принциптерінде. Тараптар өз еркімен шешім қабылдайды, ал процесте айтылған мәліметтер жария етілмейді. Сонымен қатар, медиатор тараптарға шешім қабылдамайды, тек өзара тиімді шешім табуға көмектеседі.

Медиация сотқа дейін де, сот барысында да жүргізілуі мүмкін. Егер тараптар медиация нәтижесінде келісімге келсе, сот істі тоқтатып, келісімді бекітеді.

Сот бекіткен татуласу келісімі сот шешімімен тең құқықтық күшке ие. Бұл келісімді бұзу немесе орындамау заңмен реттеледі және орындауға міндетті. Келісім арқылы тараптар өз дауларын өздері реттейді, бұл өзара сенім мен жауапкершілікті арттырады.

Сот саласындағы татуласу рәсімдері – құқықтық жүйені ізгілендіру мен қоғамдағы келісім мәдениетін дамытуға бағытталған маңызды институт. Татуласу – дауды жеңілдетіп шешудің, азаматтардың құқықтарын тиімді қорғаудың және әділдікке бейбіт жолмен қол жеткізудің заманауи құралы.

Сұлтан СЕМБЕКҰЛЫ,
Қазалы аудандық соты әкімшісінің жетекші маманы

Меншік иесі: «ТҰРАН-ҚАЗАЛЫ»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі.

ДИРЕКТОР
Нұрбол ӘЛМӘМБЕТОВ

БАС РЕДАКТОР
Раушанбек СЕЙТЕНОВ

Газет Қазақстан Республикасының Ақпарат Министрлігінде 2004 жылғы 15 наурызда тіркеліп, №4801-г куәлігі берілген

Газет аптасына екі рет: сәрсенбі және сенбі күндері шығады.
Газет «Тұран-Қазалы» жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің баспаханасында компьютермен теріліп, беттеліп, офсеттік тәсілмен басылды.

Редакция мен баспаханың мекен-жайы: 120400, Қызылорда облысы, Қазалы ауданы, Әйтеке би кенті, Қ.Пірімов көшесі, №14 үй.

Телефондар: директор - 2-17-49, бас редактор - 2-47-77, бухгалтер - 2-60-94, факс 8 (724-38)2-17-49.

Тарату аумағы: Қызылорда облысы.

Газет табыс етілмесе, 2-13-91 телефонына хабарласуға болады.

Жариялымдар газеттің түпкілікті көзқарасын білдірмейді. Жарнама мазмұнына жарнама беруші жауапты.

E-MAIL: tooturankazaly@mail.ru

Таралымы 11277 дана.